

Herstelplan 's-Gravelandse Buitenplaatsen

Nieuwsbrief voor vrienden

nummer 12 - najaar 2014

De 's-Gravelandse Buitenplaatsen zijn bijna vier eeuwen oud. Om deze bijzondere cultuurhistorie te bewaren heeft Natuurmonumenten een omvangrijk herstelplan opgesteld voor de parkbossen, lanen en de tuinen. Mede dankzij uw bijdrage kunnen wij dit groot onderhoud doen. Met deze nieuwsbrief houden we u op de hoogte van de plannen en werkzaamheden.

Genieten van verrassende uitzichten

Natuurmonumenten heeft de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan het herstel van uitzichten op de 's-Gravelandse Buitenplaatsen. Deze zichtassen vormden het hart van de oorspronkelijke parkaanleg. Het zijn bijzondere 'schilderijen', die per seizoen veranderen. Veel oorspronkelijke zichtassen waren dichtgegroeid. Dit najaar ontstaan op diverse plekken weer nieuwe vergezichten waarvan u kunt komen genieten.

Natuurmonumenten gaat zorgvuldig te werk: door kleinschalige, gerichte kap wordt voldoende ruigte in stand gehouden, bijvoorbeeld als schuil- of slaapplek voor reeën. In het herstelplan wordt steeds uitgegaan van een evenwichtige balans tussen cultuurhistorie en natuur. Op de buitenplaatsen Gooilust, Jagtlust, Schoonoord en Spanderswoud worden dit najaar zichtassen hersteld. Wees welkom en laat u verrassen door de prachtige vergezichten op de 's-Gravelandse Buitenplaatsen.

Op buitenplaats Spanderswoud was een oude vijver dichtgegroeid en daardoor bijna onzichtbaar geworden. De begroeiing is nu op enkele plekken weggehaald, zodat u weer kunt genieten van een mooi uitzicht op het water en de weilanden daarachter.

Bijzondere bewoners

De natuur heeft baat bij het zorgvuldige en verantwoorde herstel van de 's-Gravelandse Buitenplaatsen. Daar profiteren ringslangen, libellen, vlinders en vogels nu al volop van. En als kroon op het werk heeft nu ook de das zich op de buitenplaatsen gevestigd. Dit is heel bijzonder want het mooie dier komt maar weinig voor in Nederland. Er zijn twee dassenburchten op de buitenplaatsen met in totaal negen bewoners. Voor hun rust wordt de plek van de burchten niet bekendgemaakt.

Nieuwe bomenlaan

Tijdens een voorjaarsstorm zijn bij Villa Labora op buitenplaats Boekesteyn twee oude beuken omgegaan. Een duidelijk teken voor Natuurmonumenten dat hier ingegrepen moest worden. De beukenlaan wordt dit najaar vervangen. Verder bracht de jaarlijkse bomencontrole een aantal verzwakte exemplaren aan het licht. Langs het fietspad van het Noordeinde worden binnenkort 21 jonge, gezonde lindebomen geplant.

Zeldzame pruikzwam siert buitenplaatsen

Begin september ontdekte boswachter Hans Blessing de zeer zeldzame gelobde pruikzwam in 's-Graveland. Een fascinerende paddenstoel die voorkomt op levend en dood hout, met een voorkeur voor beukenhout. 'Niet gek dus dat ik de pruikzwam aantrof op een afgebroken beukentak',

glimlacht Blessing. 'Het is een prachtige paddenstoel. Het vruchtlichaam heeft grote halfcirkelvormige, schelpachtige hoeden die dakpansgewijs over elkaar heen liggen. Aan de onderkant van de paddenstoel zie je druiptsteenachtige stekels die voor verspreiding van de sporen zorgen.'

Marc van den Tweel in Gooi- en Eemlander

In de interviewserie 'Gedreven' van de Gooi- en Eemlander (9 augustus) was Marc van den Tweel, directeur van Natuurmonumenten, uitgebreid aan het woord. Onder andere over de 's-Gravelandse Buitenplaatsen. Volgens hem beseffen veel mensen in de regio niet dat het een echte toplocatie is.

"Meer dan vijftig kilometer aan wandelpaden in een verrassend uitgestrekte en gevarieerde natuur. En dat temidden van een dichtbevolkt gebied." Hij roemt ook de cultuurhistorische waarde van de tien

buitenplaatsen op een rij. "Die verhalen erachter zijn geweldig, zoals over Gooilust, met ooit een exotische dierentuin en de in ere herstelde rododendronvallei. Dit is natuur gecreëerd door mensenhanden. Al in 1627. Rijke, excentrieke kooplieden uit Amsterdam bouwden hier hun buitenpaleisjes, compleet met landschapstuinen, koetshuizen en ijskelders. Zonder de elite was dit gebied er nooit gekomen." Door Natuurmonumenten zijn de particuliere buitenplaatsen voor iedereen toegankelijk geworden.

DE FAVORIETE PLEK VAN:

Bert Zeilstra

De agenda van Bert Zeilstra is aardig gevuld met activiteiten voor Natuurmonumenten. Hij werkt al jaren als vrijwilliger in de siertuin op Gooilust, in de fruitgroep van de buitenplaatsen en hij is jeugdgid bij het bezoekerscentrum. Als klein kind werkte Bert al graag in de tuin, samen met zijn opa. Hij was gefascineerd door alles wat groeide en bloeide en volgde later ook opleidingen in tuinbouw en boomteelt. In de siertuin begeleidt Bert andere vrijwilligers bij onderhoudswerkzaamheden. Zijn favoriete plek is het parkbos op Gooilust.

"Ik ben in Hilversum opgegroeid en was altijd al benieuwd wat er achter dat grote hek van Gooilust verborgen lag. Toen ik twaalf was, sloop ik stiekem het bos in en dat vond ik sprookjesachtig mooi. Gooilust heeft een prachtige selectie van bijzondere bomen en planten en ik houd van de romantische

Engelse landschapsstijl. Bert heeft Gooilust door de jaren heen zien veranderen. "Langzaam verwilderde het parkbos en soorten verdwenen. Na het herstel van de afgelopen jaren heeft het opnieuw iets betoverends, vooral als in mei en juni de rododendrons bloeien. De slingerpaden zijn opnieuw aangelegd en weer begaanbaar. Allerlei bijzondere soorten komen tot hun recht. Het is nu echt weer een parkbos zoals het bedoeld was. Een groep van vijf vrijwilligers zorgt voor het onderhoud. Het is heel mooi dat dit voor het nageslacht bewaard blijft."

Moestuin van Jagtlust

Vorig jaar is de oude, overwoekerde moestuin op buitenplaats Jagtlust al gedeeltelijk hersteld. Er is keihard gewerkt; het is nu een prachtige moestuin dankzij een uniek project van zorgcliënten en vrijwilligers die hier samen aan het werk zijn. De oogst wordt verkocht op de woensdagmarkt in Hilversum, in een kraam met biologische groenten. Natuurmonumenten is er trots op dat de moestuin nu weer volop in gebruik is.

Agenda buitenplaatsen

2 nov en 9 nov 14.00 uur

Struinen met de boswachter voor gezinnen

9 nov 10.00 / 12.00 / 14.00 uur

Exclusieve wandeling voor vrienden van de 's-Gravelandse Buitenplaatsen.

Meer informatie via de Ledenservice, T (035) 655 99 11.

9 nov 10.30 uur

Beleef de bijzondere bomen van Boekesteyn

16 nov, 21 dec 14.00 uur

Ontdek de buitenplaatsen met de boswachter

28 nov, 12 dec 20.00 uur

Sterren kijken in 's-Graveland

20 dec 19.30 uur

Winterse avondwandeling voor gezinnen

27 dec 11.00 uur

Winterwandeling met warme chocolademelk voor volwassenen

28 dec overdag

Wilde Buiten Dag - Vette Vogels

28 dec 14.00 uur

Concert Buitenklanken in Veltschuur Schaepe en Burgh

Meer informatie en aanmelden activiteiten

Via www.nm.nl/sgravelandsebuitenplaatsen of de balie van het bezoekerscentrum, telefoon (035) 656 30 80.

Geogame Park

Begin oktober is het nieuwe Geogame Park geopend naast het bezoekerscentrum: zie www.nm.nl/geogamepark.

Openingstijden bezoekerscentrum

Dinsdag t/m zondag van 10.00-17.00 uur. Kijk op de website voor aangepaste openingstijden in de kerstvakantie.

Hartelijk dank voor uw bijdrage aan de 's-Gravelandse Buitenplaatsen!

Ook Stichting AKBHHH en het Prins Bernhard Cultuurfonds dragen hieraan bij.

Natuurmonumenten

Postbus 9955, 1243 ZS 's-Graveland
T (035) 655 99 11

www.natuurmonumenten.nl

Natuurmonumenten

Volg ons ook op Facebook

[Facebook.com/sgravelandsebuitenplaatsen](https://www.facebook.com/sgravelandsebuitenplaatsen)

Volg ons ook op Twitter

Volg boswachter Johan op Twitter: @GalenLast.

Deze nieuwsbrief digitaal ontvangen?

Ga naar www.natuurmonumenten.nl/contact en help ons besparen op papier en verzendkosten.

Steun het Herstelplan 's-Gravelandse Buitenplaatsen

Kent u iemand in uw omgeving die ook donateur wil worden van het herstelplan? Bel de Ledenservice, T (035) 655 99 11 of kom langs bij ons bezoekerscentrum in 's-Graveland, Noordereinde 54B.

Voor meer informatie over het herstelplan, kijk ook op www.natuurmonumenten.nl/sgravelandsebuitenplaatsen

